

[Vejen.]

akkurat det dobbelte. Altsaa Øerne har dobbelt saa stor økonomisk Bæreevne, naar man lægger Indtægten til Grund.

Vil man nu tage enkelte Amter ud for at sammenligne dem, bliver Forholdet endnu mere grelt. Jeg har taget et Par af de største Amter og udregnet, hvorledes Forholdet kommer til at stille sig for dem. Jeg har taget Maribo Amt og Viborg Amt. Nu maa vi huske paa, at med Hensyn til den gennemgaaende Trafik er der enkelte Amter her i Landet, der er forholdsvis daarligt stillet, idet de har en meget stærk gennemgaaende Trafik. Der er Amter, der er saaledes beliggende, at de absolut ingen gennemgaaende Trafik kan faa, men der er andre Amter, Amter af stor Udstrækning, særlig nogle af de midtjydske, deriblandt Viborg, som ligger saaledes, at de har en meget stor gennemgaaende Trafik. Naar nu Viborg Amt samtidig er det Amt, der har langt det største Vejnet, er det forstaaeligt, at det har forholdsvis svært ved at faa Vejene gjort i Stand.

Den økonomiske Bæreevne i Viborg Amt staar ikke paa samme Højde som i et tilsvarende Øamt, naar vi tager Vejlængden i Betragtning. Maribo Amt har 323 km Landeveje og en skattepligtig Indtægt paa 71 Mill. Kr.; det giver 4,5 Mill. km Landevej pr. 1 Mill. Kr. Indtægt. Viborg Amt har 642 km Landeveje og en skattepligtig Indtægt paa 56 Mill. Kr.; det giver 12,4 km Landevej pr. 1 Mill. Kr. Indtægt. Viborg Amt har omtrent et dobbelt saa stort Landevejsnet som Maribo Amt, men det har kun ca. 62 pCt. af den økonomiske Bæreevne, Maribo Amt har, naar man regner den skattepligtige Indtægt som Grundlag. Gaar man til Grundværdien, har Maribo Amt en Grundværdi af 203 Mill. Kr.; det giver 1,6 km Landevej pr. 1 Mill. Kr. Grundværdi. Viborg Amt har 150 Mill. Kr. Grundværdi; det giver 4,3 km Landevej pr. 1 Mill. Kr. Grundværdi, altsaa omtrent 3 Gange saa meget.

Disse Tal, som kan suppleres med en Mængde andre, viser — det er i alt Fald min Opfattelse —, at vi bør gaa over til en anden Fordelingsmaade med Hensyn til disse Beløb. Man er ikke ovre i de jyske Amter tjent med, at vi bliver ved med at fordele disse Millionbeløb paa den Maade, som det hidtil er sket, og derfor henstiller jeg til den højtærede Minister og til det Udvalg, der faar med Sagen at gøre, at tage velvilligt paa denne Henstilling om at komme ind paa et andet Fordelingsgrundlag.

Med Hensyn til Sognekommunerne gør akkurat det samme Forhold sig gældende, Fordelingen fra Sognekommune til Sognekommune er ogsaa vidt forskellig. Jeg skal ikke trætte Medlemmerne med en Statistik over forskellige Kommuners Forhold. Jeg skal kun nævne en enkelt. Jeg har lavet en lille Statistik over nogle Sognekommuner i Ringkøbing Amt, som er omtrent lige store, det vil sige: de er ikke lige store i Henseende til økonomisk Bæreevne, og de er heller ikke lige store i Henseende til Vejnet, altsaa det Vejnet, de har at vedligeholde. Der er en Kommune i Ringkøbing Amt, som har en Vejlængde, altsaa en Bivejsslængde, paa 165 km. Naar vi nu gennem Statistikken kan se, at denne Kommune kun har en Grundværdi paa 1 832 000 Kr., og at samtlige Skatteydere i denne store Kommune, Landets næststørste, kun har en Skatteindtægt paa 739 000 Kr., er det indlysende, at der kun er grumme ringe økonomisk Bæreevne til at gøre 165 km Bivej i Stand, saa naar man taler om, at Kommunerne er forsømmelige med Hensyn til Vedligeholdelse af Veje, og at de ikke i Tide har gjort noget for det, saa at de derigennem kan faa en væsentlig Andel af Motorskatten, er det at gøre Æret mod disse Kommuner. Derfor mener jeg, at vi ogsaa med Hensyn til Sognekommunerne skal over paa et andet Fordelingsgrundlag end det, som har været gældende hidtil.

Men det er ikke den eneste Grund. Der er ogsaa den, at de motorkørende, altsaa Læger, Dyrlæger og erhvervsdrivende, som til Stadighed skal færdes paa Vejene, betaler den samme Skat, enten de bor paa Egne, hvor Vejene er første Klasses, eller de bor paa Egne, hvor Vejene er forholdsvis daarlige. Det forekommer mig, at Borgerne skal være stillet lige for Loven, at de, naar de betaler deres Afgift af Benzin o. s. v., har Krav paa at faa Vejene holdt i samme Stand som i andre Egne, hvor der findes bedre økonomisk Bæreevne.

Til Slut skal jeg gøre et Par Bemærkninger om den Andel, der er tiltænkt Sognekommunerne. Det forekommer mig, at Sognekommunalbestyrelserne er blevet saa modne, at de nok kan administrere disse Beløb selv og ikke behøver at have Amterne til at være Formynder for dem. Jeg vil henstille til Udvalgets og den højtærede Ministers Overvejelse, at Sognekommunalbestyrelserne bliver frit stillet med Hensyn til Brugen af de dem tilkommende Beløb, naar disse benyttes til Vedligeholdelse af Sognets Veje.